

Türkiye ile BRICS Ekonomilerinin Makroekonomik Performans Karşılaştırması: Betimsel Bir Analiz

Hüseyin AĞIR

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
İİBF, İktisat Bölümü

Selvi YILDIRIM

Vakıfbank AŞ Çarşı Şubesi, Kahramanmaraş

Özet: Son yıllarda ekonomik gelişmeleriyle dikkat çeken ülkelerden bazıları Brezilya- Rusya- Hindistan- Çin ve Güney Afrika'dır. Bu ülkeler bir çok gelişmiş ülke ekonomilerinin sergilediği performansın üstüne çıkmayı başararak farklı bir isimle anılmaya başlamışlardır: BRICS. Bu ülkelerin bir grup olarak adlandırılmalarının sebebi genç ve artan bir nüfusa sahip olmaları, gelişmiş altyapıya sahip olmaları, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını çekebilmeleri, ucuz emek ve buna bağlı olarak düşük üretim maliyeti nedeniyle yüksek büyüme fırsatı yaratabilmeleridir, ihracatlarını, döviz rezervlerini ve milli gelirlerini hızlı bir şekilde arttırmaları, yaşanan ekonomik krizlerden daha az etkilenen ülkeler olmaları şeklinde sıralanabilir.

Ekonomik ve sosyal göstergeler olarak dünya ekonomisinde önemli bir paya sahip olan bu ülkelerin sergilemiş olduğu makro ekonomik performansları araştırmaya değer görülmektedir. Bu çalışmada adı geçen BRICS ülkelerinin makroekonomik göstergeleri Türkiye Ekonomisinin de içinde bulunduğu T-BRICS grubu içerisinde betimleyici olarak karşılaştırılmaktadır. Çalışma sonunda, Türkiye'nin diğer ülkelerden kötü performans sergilediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye ekonomisi, BRICS, Makroekonomik performans

Comparising Macroeconomic Performance of Turkey and BRICS Economies: A Descriptive Analysis

Abstract: Some of the countries that draws attention with their economic developments in recent years are Brazil-Russia-India-China and South Africa. These countries have began to called as a different name by managing to climb onto the performance of developed economies: BRICS countries. The main

reasons of common name are that both of them have a young and growing population, developed infrastructure, ability to attract foreign direct investment and to create high-growth opportunities thanks to cheap labor in parallel with low production costs, increasing export value, foreign exchange reserves and national income quickly, being the countries that less affected from the economic crisis.

Macroeconomic performance of these countries which have a significant share in the world economy in the context of economic and social indicators is worth examining. In this study, the BRICS countries' macroeconomic indicators are compared with T-BRICS group which include the Turkish economy, descriptively. At the end of the study, it is seen that the Turkish economy's performance is poor compare to BRICS countries.

Keywords: Turkish economy, BRICS, Macroeconomic performance

GİRİŞ

XXI. yüzyılla birlikte dünyada siyasal gelişmelerin yanı sıra, ekonomik düzende de önemli bir değişim süreci yaşanmaya başlanmıştır. Gelişmekte olan bazı ekonomiler gelişmiş ülkelerin seviyelerine ulaşmışken, dahası bazı ekonomik göstergelerde gelişmiş ülkeleri geçmişlerdir. 2008 küresel kriziyle birlikte değişim süreci, farklı bir boyuta dönüşmüştür. Son yılların göstergelerine bakıldığında gelişmiş ülkelerin gerilediği, gelişmekte olan ülkelerinse yukarıya doğru yükseldiği izlenmektedir. Küresel dünyada yoğun rekabet ortamında ortaya çıkabilecek sorunları gidermek ve çıkarlarını korumak adına dünya ekonomisine yön veren ülkeler, yeni oluşumlarla değişen koşullara uyum sağlamaya çalışmaktadırlar.

Son yıllarda dünya üzerinde farklı bölgelerde farklı isimlerle adlandırılan ülke grupları, küresel ekonomiye yön vermektedir. Bunların içerisinde gerek ekonomik gerekse siyasal anlamda en dikkati çeken Avrupa Birliği ülkeleridir. Bununla birlikte özellikle son yıllarda ekonomisi hızlı büyüyen, yabancı yatırımların büyük bölümünü çekebilen ve global dünyayı etkileme gücü hızla artan ekonomiler, farklı biçimlerde gruplandırılmaya (BRIC; N-11; CIVETS; MINT; MIST; EAGLES; 3G; SAMI)¹ başlanmıştır. Bunlar arasında, ucuz emek

¹ Ülke gruplarının adları, gruba dahil edilen ülkelerin İngilizce adlarının baş harflerinden oluşmaktadır. Bu gruplara dahil edilen ülkeler şunlardır:

BRICS, Brezilya- Rusya Hindistan- Çin ve Güney Afrika;

N-11, Bangladeş- Mısır- Endonezya- İran- Güney Kore- Meksika- Nijerya- Pakistan- Filipinler- Türkiye ve Vietnam;

CIVETS; Kolombiya- Endonezya- Vietnam- Mısır- Türkiye ve Güney Afrika;

ve buna bağı olarak düşük üretim maliyeti nedeniyle yüksek büyüme fırsatı yaratan; doğrudan yabancı sermaye yatırımları çekebilen; ihracatını, döviz rezervlerini ve milli gelirini hızla arttıran; yaşanan ekonomik krizlerden daha az etkilenen grup olarak BRIC ülkeleri (Brazil, Russian, India, China) dikkatleri çekmektedir. Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin'den oluşan bu dört ülke, 2001 yılında BRIC ülkeleri olarak adlandırılmaya başlamışlardır. Bu ülkelerin temel özelliği, nüfuslarının fazla oluşu, zengin doğal kaynaklarının bulunması, hızla artan ulusal gelirleri ve tüketici sayısının fazlalığı olarak sıralanabilir (Narin ve Kutluay, 2013). 24 Aralık 2010 tarihinde Güney Afrika'nın da BRIC ülkelerine eklenmesiyle Güney Afrika'yı da kapsayacak biçimde BRICS (Brazil, Russian, India, China, South Africa) ülkeleri olarak adlandırılmaya başlanmıştır. 14 Nisan 2011 tarihinde Çin'in Sanya şehrinde yapılan üçüncü BRICS toplantısına Güney Afrika Devlet Başkanı da tam üye olarak katılmıştır.

BRIC tanımlaması, ilk kez 2001 yılında ekonomist Jim O'Neill tarafından ortaya atılmıştır. Bu ülkeler, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen yükselen piyasalar olarak kabul edilmektedir. BRIC ülkeleri, geniş yüz ölçümleri, fazla nüfusları, yüksek ekonomik büyümeleri, çok sayıda tüketicileri ve birçok alanda iş birliği yapma olasılığı gibi ortak özellikleri barındırmaktadırlar (Goldman Sachs, 2001; Moura, 2012). Öz (2010), BRIC ülkeleri için, siyasi rejim, gelişme modeli ve ekonomik çıkarlar gibi pek çok açıdan önemli farklılıklar gösteren Çin, Hindistan, Brezilya ve Rusya'nın, diğer yükselen piyasalardan ayrı bir grup olarak ele alınmasının ardında yatan dünyanın en yüksek gelire sahip on ülkesi arasında yer almaları olduğunu altını çizmektedir. Yazar bu ülkeleri ayrı bir grup olarak kategorize etmenin, birbirlerine benzer dinamiklere sahip olmaları ya da son zamanlarda kaygılanıldığı gibi iktisadi hatta siyasi bir kimlik oluşturma potansiyeli taşımaları olmadığını da vurgulamaktadır.

Bu ülkelerin toplam yüz ölçümleri dünya yüz ölçümünün dörtte birinden, toplam nüfusları ise dünya nüfusunun yüzde 40'ından daha fazlasını oluşturmaları (Narin ve Kutluay, 2013: 41) bakımından da ayrıca önem arz etmektedir. Ekonomik göstergeler baz alınarak yapılan analizlerde; küresel ekonomik gücün yakın gelecekte geleneksel ekonomik lider olarak gösterilen G7 (Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri) ülkelerinden, BRIC ülkelerine geçebileceği ve dünyanın ekonomik

MINT, Meksika- Endonezya- Nijerya ve Türkiye;

MIST, Meksika- Endonezya- Güney Kore ve Türkiye;

EAGLEs, Çin- Hindistan- Brezilya- Endonezya- Güney Kore- Rusya- Meksika- Mısır- Tayvan ve Türkiye;

3G, Bangladeş- Çin- Mısır- Hindistan-Endonezya- Irak- Moğolistan- Nijerya- Filipinler- Sri Lanka ve Vietnam;

SAMI, Suudi Arabistan- Türkiye- Malezya ve Endonezya'dan oluşmaktadır.

liderliğine BRIC ülkelerinin oturabileceği tartışmaları yapılmaktadır (Hult, 2009: 1; Haibin, 2012: 1).

Yukarıdaki açıklamaları doğrulayacak nitelikteki bir araştırmada, Goldman Sachs tarafından 2003'te yayımlanan "Dreaming with BRICs"; 2050 yılında dünyanın en büyük ekonomisinin Çin, üçüncü büyük ekonomisinin Hindistan, dördüncü büyük ekonomisinin Brezilya ve altıncı büyük ekonomisinin Rusya olacağı öngörülmektedir. Diğer taraftan Çin ve Hindistan'ın imalat ve hizmet sektöründe, Brezilya ve Rusya'nın ise hammadde sektöründe küresel bir aktör olacakları da belirtilmektedir (Goldman Sachs, 2003).

Bu çalışmanın amacı, BRICS ülkelerinin kişi başına gelir, işsizlik, enflasyon, dış borçlar, cari işlemler dengesi gibi önemli makro ekonomik göstergelerini Türkiye ekonomisinin de içinde olduğu bir perspektifte betimleyici bir tarzda özellikle son yıllar için bir karşılaştırma yapmaktır. Sonuçta ortaya konulan şey, Türkiye ekonomisinin diğer ekonomilerle arasında ciddi makroekonomik farkların olduğu şeklindedir. Özellikle ekonomik büyüme, enflasyon, işsizlik, cari işlemler açıkları, borçlanma, tasarrufların yetersizliği ve tüketimin çokluğu, enerjiye bağımlılık vs. gibi temel makroekonomik göstergelerde, BRICS ekonomilerinden daha kötü bir performans sergilediği ortaya çıkmaktadır.

BRICS ÜLKELERİ

Brezilya

Brezilya, Latin Amerika ve Karayipler bölgesindeki en büyük ve ürün çeşitliliği en fazla olan sanayi merkezidir. Brezilya, tarım ürünleri (kahve, soya, şeker kamışı, kakao, pirinç, kakao, mısır, portakal, pamuk, buğday, tütün), canlı hayvan ürünleri (et, tavuk eti), ağaç ürünleri (kağıt, kağıt hamuru), deri ve ayakkabı ile mineral ve metal ürünlerinde (demir-çelik ve alüminyum) dünya çapında karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olan bir ülkedir.

Günümüzde en çok ihracat yapan 20 ülke arasında bulunan Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin gibi yüksek potansiyeli olan ülkeler arasında görülmektedir. Bununla birlikte Brezilya'nın dünya ekonomisindeki bugünkü yerine kolay bir şekilde ulaştığı da söylenemez. Tarihinde iki kriz yılı ve siyasi belirsizlik dönemleri atlatmış olan Brezilya, yüksek enflasyon, gelir adaletsizliği gibi pek çok ekonomik sorunla yüz yüze gelmiş ancak bu dönemi temeli 1990'lı yıllarda atılan sağlam makro ekonomik politika uygulamalarıyla atlattığı başarıdır. Günümüzde dünyadaki büyük ekonomiler içerisinde anılmaktadır (http- 1).

Rusya

Rusya son yıllarda dış politikada etkinliğinin artması, yaptığı ticari anlaşmalar ve üyesi olduğu uluslar arası birliklerin katkısıyla ekonomisini güçlendirmeye devam etmektedir. Petrol ve doğalgaz ihracatında dünyanın sayılı ülkelerinden olan Rusya, toplamda büyük rakamlara ulaşan füze sistemleri başta olmak üzere büyük çapta silah satışı gerçekleştirmektedir ([http-5](#)).

Dünyanın önde gelen ekonomilerinden olan ülke, Suudi Arabistan'dan sonra dünyanın ikinci büyük petrol üreticisidir. Rusya ayrıca dünyadaki kömür rezervlerinin yarısına da sahiptir. Rusya bir yandan piyasa ekonomisinin işleyişini güçlendirmeye çalışırken, diğer yandan korumacı politikalar da izlemektedir ([http-2](#)).

Hindistan

Hindistan dünyada 3.287.590 km² yüzölçümü ile 7. ve nüfus olarak yaklaşık 1 milyar 250 milyon ile 2. sırada yer almaktadır. Hindistan ayrıca, son yıllarda Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra en hızlı büyüme kaydeden ikinci ülke konumundadır. Özellikle son yıllarda yakalanan ekonomik büyüme ve kalkınma trendi ülkelerin ilgisini Hindistan'a yöneltmektedir. GSMH değerleri bakımından AB, ABD, Çin ve Japonya'nın ardından dünyada 5. ekonomi konumundadır. Ancak Hindistan'ın büyük ekonomik potansiyeline karşın, büyük bir nüfusa sahip olmasından kaynaklanan zorlukları da bulunmaktadır.

Öte yandan Hindistan nüfusunun halen önemli bir bölümüne su ve elektrik gibi temel hizmetler ulaşmamaktadır. Ayrıca, hızlı ekonomik büyümeye paralel olarak dış borç yükselmekte, dış borç ve cari işlemler açığında artış kaydedilmektedir. Büyümenin getirdiği diğer bir sorun artan refahın eşit olarak dağıtılamamasıdır. Kırsal kesimler ekonomik gelişmeden yeterince pay alamamaktadır. Yoksulluk, ekonomideki en önemli sorun olarak varlığını hissettirmektedir. Buna karşılık, tahminen 300'er milyonluk dilimler ise orta ve orta üstü gelire sahiptir ([http-6](#)).

Çin

Çin'de 1978 yılında öncelikle tarım kesiminde yaşanan hızlı liberalizasyonla başlayan reform süreci 1980'lerde sanayi kesiminin de reforma tabi tutulmasıyla devam etmiştir. Çin'in göz alıcı ekonomik performansının temelinde piyasaya dönük reformlar ve dışa açılma politikaları yatmaktadır. Çin yönetimi bu reformları ve politikaları önce ÖEB'lerde uygulamış ve yararlılıkları buralarda kanıtlandıktan sonra ülkenin diğer bölgelerinde de

yürürlüğe koymuştur. ÖEB'ler kaliteli alt yapıları ve yabancı sermaye için hazırlanan teşvik paketleri sayesinde kısa zamanda Çin'e büyük miktarda doğrudan yabancı yatırımlar çekerek ve dışarıdan teknoloji transferi sağlayarak Çin ekonomisinin modernleşmesinde ve hızla büyümesinde çok önemli roller oynamışlardır. Çin'in dış ticaretle ilgili istatistikleri, küreselleşme sürecinden Çin'in elde ettiği faydanın büyüklüğünü gözler önüne sermekte ve mevcut trendlerin devamı halinde Çin'in yakın bir gelecekte dünyanın en büyük ihracatçısı olabileceğini işaret etmektedir. Bu bağlamda, 2001 yılında Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olması ve 2004 yılında anayasada yapılan özel sektör yanlısı değişiklikler Çin yönetiminin rekabetçi bir piyasa ekonomisini sürdürmekteki kararlılığını göstermektedir (http- 7).

Güney Afrika

Güney Afrika ekonomisinin 1970'lerden bu yana geçirdiği değişim dikkate alındığında, halkın karşılaştığı en önemli sorunlardan birinin işsizlik sorunu olduğu görülmektedir. Afrika kıtasındaki en güçlü ve disiplinli sendika hareketine sahip olan Güney Afrika'da, sendikalar ülkedeki iş gücü piyasası ve istihdam politikalarında etkin bir rol oynamaktadır. Kamu kesimi de dahil olmak üzere, ekonominin hemen hemen tüm sektörlerinin, işverenlerle çalışma hayatı üzerine yapılacak görüşmelerde temsilci sendikaları bulunmaktadır. Ekonomik güç ve gelişmişlik düzeyi bakımından Afrika kıtasının en büyük ekonomisi olan Güney Afrika'da büyük ölçüde sanayi ve madencilığe dayanan piyasa ekonomisi yürürlüktedir. Bununla birlikte Güney Afrika dünyada gelir eşitsizliğinin en fazla olduğu ülke konumundadır (WDI, 2014).

Zengin maden kaynakları ve tarıma elverişli topraklarıyla, geleneksel olarak madencilik ve tarım sektörünün hakim olduğu Güney Afrika ekonomisinin son kırk yılda önemli bir değişime uğradığı ve ikincil sektörlerin ekonomide daha ağırlıklı olmaya başladığı görülmektedir. 1960'larda birincil sektörler olan tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve madencilik sektörü ülkenin GSYİH'sinin yaklaşık %25'ini teşkil ederken, bugün itibariyle birincil sektörlerin GSYİH'ye %10 civarında katkı yapmaktadır. Yıllar itibariyle altın üretiminin azalması ekonomide yaşanan bu köklü değişimin önemli nedenlerinden birisidir.

Artan madencilik aktivitelerine paralel olarak söz konusu sektörü finanse etmek suretiyle kayda değer bir gelişme kaydeden finansal hizmetler sektörü ile birlikte, yeni teknolojik gelişmeler sonucunda ekonomide yaşanan değişimin bir sonucu olarak, bugün itibariyle Güney Afrika toplam GSYİH'sinin yarısından fazlasını finansal hizmetler, sigortacılık, ulaştırma ve haberleşme sektörlerinin de dahil olduğu üçüncül sektörler oluşturmaktadır.

Son olarak, Güney Afrika'yı bir Afrika ülkesi olarak değil, gelişmiş, tüketicinin korunduğu, mağazalar zincirinin çok güçlü ve kuralların katı olduğu bir ülke olarak değerlendirmekte fayda görülmektedir ([http- 7](http://7)).

ÇEŞİTLİ GÖSTERGELERLE BRICS

Bu kısımda, BRICS ekonomilerinin bazı göstergeleri dünya toplam değerleri içerisindeki payları açısından değerlendirilmektedir.

Tablo 1. BRICS Ülkelerinin Ekonomik ve Sosyal Göstergeleri (2011)

	Brezilya	Rusya	Hindis tan	Çin	Güney Afrika	BRICS Toplamı	Dünya	Dünya içinde BRICS
Yüz ölçümü (bin km ²)	8515	17098	3287	9597	1219	39716	510072	% 7,79
Arazi (bin km ²)	8459	16378	2973	9570	1214	38594	148940	% 25,91
Nüfus (Milyon)	192	143	1200	1341	50	2926	7.021	% 41,67
Nom. GSYİH (milyar \$)	2517	1884	1843	6988	422	13.654	70.280	% 19,43
GSYİH Büyüme (%)	2.9	4.1	7.4	9.2	3.1	5.3	3.7	
SGP GSYİH (Milyar \$)	2309	2376	4469	11316	555	21025	78980	% 26,62
KB GSYİH (\$)	12.917	13.235	1527	5183	8342	4666	10.010	
SGP KBGSYİH (\$)	11846	16746	3703	8394	10977	7186	11800	
Toplam İhracat (Milyar \$)	256	522	251	1904	97	3030	18150	% 16,7
Toplam İthalat (Milyar \$)	226	324	381	1660	100	2691	17990	% 15
Toplam Ticaret (Milyar \$)	482	846	632	3564	197	5721	36140	% 15,8

Kaynak: IMF, 2012a; World Bank, 2012; Moura, 2012.

Tablo 1.'de sunulan ekonomik ve sosyal göstergeler değerlendirildiğinde, 2011 yılı verilerince, ülkelerin yüzölçümleri bakımından en geniş olanı Rusya, en küçüğü ise Güney Afrika olarak görülmektedir. BRICS ülkelerinin toplam yüzölçümleri ise yaklaşık 40 Milyon km karedir. Dünyanın yüzölçümü içerisinde bu oran yüzde 7,79'a tekabül etmektedir. Arazi alanları bakımından da yüz ölçümlere benzer bir dağılım söz konusudur. BRICS ülkelerinin dünya arazi payı ise yüzde 25,91'dir. Ülkeler nüfusları bakımından değerlendirildiğinde ise, dünya nüfusunun yüzde 41,67'sini oluşturduğu anlaşılmaktadır. Dünya üzerinde en yüksek nüfus düzeylerine sahip olan, Çin ve Hindistan'ın bu oranda payları yüksektir. 7 Milyar kişilik dünya nüfusunun yaklaşık 3 Milyarını BRICS ülkeleri oluşturmaktadır. Oysa Güney Afrika'nın nüfusu sadece 50 Milyon kadardır.

İşgücü göstergesi bakımından da BRICS ülkelerinin dünya işgücü oranı yüzde 46 ile oldukça yüksektir. Bu oranın yüksek olmasında da Çin'in payı oldukça yüksektir. 2011 yılı verilerine göre dünya GSYİH'sinin yaklaşık yüzde 20'si BRICS ülkeleri tarafından üretilmektedir. Dünyanın yaklaşık 70 Trilyon ABD \$'ı tutarındaki GSYİH'lerin yaklaşık yüzde 10'u nu sadece Çin üretmektedir. Kişi başına GSYİH değerlerine bakıldığında ise, en yüksek refah düzeyinin Rusya'da olduğu, bu ülkeyi Brezilya'nın takip ettiği anlaşılmaktadır. BRICS ülkelerinin ortalama kişi başına GSYİH'si ise 4666 ABD \$'ıdır. Bu değişken satın alma gücü paritesi cinsinden değerlendirildiğinde ise, Brezilya dışındaki ülkelerin kişi başına GSYİH değerleri daha da yükselmektedir. Dünyanın toplam ticareti içerisinde, toplam ihracatının yüzde 16,7'sini, toplam dünya ithalatının ise yüzde 15'ini BRICS ülkeleri oluşturmaktadır. Toplam dış ticaret göstergeleri bağlamında da Çin'in sahip olduğu değerlerin ortalamayı yükselttiği anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Ülkelerin Satın Alma Gücü Paritesine Göre GSYİH'leri (2011).

Ülke	Satın alma gücü paritesine göre GSYH (milyon dolar)	Dünya GSYH'sı içindeki payı (%)
Dünya	78,897,426	
BRICS	20,990,530	26,60
Brezilya	2,294,243	2,91
Rusya	2,383,402	3,02
Hindistan	4,457,784	5,65
Çin	11,299,967	14,32
Güney Afrika	558,216	0,71
Avrupa Birliği	15,821,264	20,05
ABD	15,094,025	19,13
Japonya	4,440,376	5,63
Almanya	3,100,080	3,93
İngiltere	2,260,803	2,87
Fransa	2.217.900	2,81
İtalya	1,846,950	2,34

Kaynak: IMF, 2012b.

Tablo 2.'de 2011 yılı itibariyle BRICS ülkeleri ile AB, ABD ve AB içerisindeki merkez ekonomilerin satınalma paritesine göre GSYİH değerleri ile bu değerlerin dünya GSYİH içerisindeki payları verilmektedir. Buna göre, BRICS ülkeleri hem ABD ve hem de AB ülkelerinin dünya GSYİH'sına katkısından daha fazla katkı sağlamaktadır.

Tablo 3. BRICS Ülkelerinin Sektörel Büyüme Oranları (Yıllık Ortalama Büyüme)

<i>Ülkeler</i>	<i>GSYH Büyüme</i>		<i>Tarım</i>		<i>Sanayi</i>		<i>İmalat Sanayi</i>		<i>Hizmetler</i>	
	1990	2000	1990	2000	1990	2000	1990	2000	1990	2000
	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
Brezilya	2,7	3,7	3,6	3,6	2,4	2,8	2,0	2,5	3,8	3,9
Rusya	-4,7	5,4	-4,9	1,5	-7,1	4,1	-	-	-4,7	6,5
Hindistan	5,9	8,0	3,2	3,0	6,1	8,5	6,7	8,7	7,7	9,6
Çin	10,6	10,8	4,1	4,4	13,7	11,8	12,9	11,6	11,0	11,5
Güney Afrika	2,1	3,9	1,0	1,5	1,0	2,9	1,6	3,1	3,0	4,1
Dünya	2,9	2,7	2,0	2,5	2,4	2,5	-	3,1	3,1	2,8

Kaynak: World Bank, 2012.

Tablo 3.'de BRICS ülkelerinin sektörel büyüme oranları 1990-2000 ve 2000-2010 ortalamaları olarak, GSYİH büyümesi; tarım; sanayi; imalat sanayi ve hizmetler kategorilerinde gösterilmektedir. Buna göre, özellikle Çin'in yüksek oranları ve Hindistan'ın değerleri yüksek seyretmektedir. Sektörler içerisinde dikkat çeken sektör ise, yine Çin ve Hindistan örneğiyle en yüksek oranları sanayi ve imalat sanayinden oluşmaktadır.

Tablo 4. BRICS Ülkelerinin Mal İhracatının Yapısı

Ülkeler	Mal İhracatı (milyar ABD doları)		Yiyecek Toplamın %		Tarımsal Hammadde Toplamın %		Yakıtlar Toplamın %		Cevherler ve Metaller Toplamın %		İmalat Toplamın %	
	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
Brezilya	55	202	23	31	5	4	2	10	10	18	58	37
Rusya	106	400	1	2	3	2	51	64	9	6	24	15
Hindistan	42	220	13	8	1	2	3	17	3	7	78	64
Çin	248	1578	5	3	1	0	3	2	2	1	88	94
Güney Afrika	30	82	8	9	3	2	10	10	11	33	54	47
Dünya	6456	15.211	7	8	2	2	10	12	3	5	75	69

Kaynak: World Bank, 2012.

Tablo 4.'de BRICS ülkelerinin mal ihracatının nelerden oluştuğu 2000 ve 2010 yılları için gösterilmektedir. Buna göre, öncelikle göze çarpan tüm ülkelerin imalat mallarının ihracatlarındaki paylarının yüksekliğidir. Diğer taraftan Brezilya yiyecekte; Rusya yakıtlarda ve Güney Afrika ise Cevherler ve Metallerde yüksek oranlara sahiptirler. Diğer bir değerlendirme ise, 2010 verilerine göre Çin'in toplam ihracatının yüzde 94'ünün imalat sanayi mallarından oluştuğudur.

Tablo 5: BRICS Ülkelerinin Mal İthalatının Yapısı

	<i>Mal İthalatı (milyar ABD doları)</i>		<i>Yiyecek Toplamın %</i>		<i>Tarımsal Hammadde Toplamın %</i>		<i>Yakıtlar Toplamın %</i>		<i>Cevherler ve Metaller Toplamın %</i>		<i>İmalat Toplamın %</i>	
	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
Brezilya	59	191	7	5	2	1	15	17	3	3	73	74
Rusya	45	249	20	13	2	1	4	2	3	1	59	69
Hindistan	52	327	5	4	3	2	39	36	5	5	47	51
Çin	225	1.395	4	5	5	4	9	15	6	14	75	61
Güney Afrika	27	94	5	6	1	1	14	20	2	2	69	65
Dünya	6659	15.264	7	7	2	1	10	16	3	4	74	68

Kaynak: World Bank, 2012.

BRICS ülkelerinin ithalat yapıları ise Tablo 5.'de incelenmektedir. Buna göre tıpkı ihracatta olduğu gibi ithalat rakamlarında da imalat sanayi malları yüksek oranlarda seyretmektedir. Diğer taraftan, Rusya dışındaki tüm ülkelerin yakıt ithalatı özellikle Hindistan başta olmak üzere dikkatleri çekmektedir.

Tablo 6. BRICS Ülkelerinin Ticari Partnerleri (2010)

<i>BRICS</i>	<i>İhracat yaptığı ülkeler</i>	<i>Toplam mal ihracatı içindeki payı (%)</i>	<i>BRICS</i>	<i>İthalat yaptığı ülkeler</i>	<i>Toplam mal ithalatı içindeki payı (%)</i>
Brezilya	AB (27)	21.8	Brezilya	AB (27)	21.2
	Çin	15.6		ABD	15.1
	ABD	9.7		Çin	14.2
	Arjantin	9.3		Arjantin	8.0
	Japonya	3.6		Güney Kore	4.7
Rusya	AB (27)	52.2	Rusya	AB (27)	38.3
	Ukrayna	5.8		Çin	15.7
	Türkiye	5.1		Ukrayna	5.6
	Çin	5.1		ABD	4.5
	Beyaz Rusya	4.5		Japonya	4.1
Hindistan	AB (27)	18.8	Hindistan	AB (27)	12.1
	Birleşik Arap Emirlikleri	12.4		Çin	11.8
	ABD	10.7		Birleşik Arap Emirlikleri	8.8
	Çin	7.9		İsviçre	6.3
	Hong Kong	4.3		Suudi arabistan	5.8
Çin	AB(27)	19.7	Çin	Japonya	12.7
	ABD	18.0		AB (27)	12.1
	Hong Kong	13.8		Güney kore	9.9
	Japonya	7.7		Tayvan	8.3
	Güney Kore	4.4		Çin	7.7
Güney Afrika	AB (27)	26.1	Güney Afrika	AB (27)	32.1
	Çin	11.4		Çin	14.3
	ABD	9.9		ABD	7.3
	Japonya	9.0		Japonya	5.3
	Hindistan	4.2		Suudi Arabistan	4.0

Kaynak: WTO Trade Profiles, 2012.

Tablo 6.'da ise BRICS ülkelerinin ticari ortakları 2010 yılı verilerine göre sunulmaktadır. Buna göre AB ülkeleri BRICS ekonomileri için en önemli ticari ortak konumundadır. Diğer taraftan bu ülkeler için elbette Çin önemli bir ülke

konumundayken, ABD ve Japonya'da önemli hacimlerde ticari ortak konumunda oldukları izlenmektedir.

MAKROEKONOMİK PERFORMANS KARŞILAŞTIRMASI

Dünya Bankası istatistiklerinden (World Development Indicators) elde edilen 2011-2012 verilerine göre Türkiye ve BRICS ekonomilerini kapsayan bazı makroekonomik göstergelerden elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir: Tasarruf oranları (Tasarruflar/GSYİH) bakımında en fazla tasarruf eden ülke Çin, en az tasarruflar ise Güney Afrika'dadır. Yatırım oranları (Yatırım/GSYİH) açısından da benzer bir durum görülmektedir. En fazla yatırım oranına sahip ülke Çin iken en az oran Brezilya'nındır. En fazla tüketim oranlarına (Tüketim /GSYİH) sahip ülkeler ise yüzde 84,83 ile Türkiye, yüzde 83,79 ile Brezilya ve yüzde 83,63 oranıyla da Güney Afrika'dır. Mevcut ülkeler arasında en fazla ihracat oranına (İhracat/GSYİH) sahip olan ülke Rusya iken, ithalatta (İthalat/GSYİH) önderlik Türkiye'nindir. Toplam dış ticaret rakamları (Toplam Dış Ticaret /GSYİH) değerlendirildiğinde ise en fazla değere sahip olan ülke yüzde 59,56 ile Güney Afrika olarak görünmektedir.

Dış borç stoku değerleri (Dış Borç Stoku/ GSYİH), en borçlu ülkenin Türkiye en az borçlu ülkenin ise Çin olduğunu ortaya koymaktadır. İstatistiki değerler arasında ise ciddi bir farklılık bulunmaktadır. Türkiye'nin dış borç rakamı GSYİH'sinin yüzde 43,13 ü kadarken, Çin'in değeri yüzde 9,2 civarındadır. Diğer taraftan doğrudan yabancı sermaye istatistikleri (Doğrudan Yabancı Sermaye/GSYİH) en fazla yabancı sermaye çeken ülkenin Brezilya olduğunu Çin'in de Brezilya kadar yabancı sermaye alabildiğini ama Güney Afrika'nın yabancı sermaye oranlarının en az olduğunu göstermektedir.

Ülkelerin rekabet edebilirliklerinde önemli bir etken olan enerji kaynaklarına sahiplik, ülkelerin gelişimleri açısından önemlidir. Enerji ithalatı en yüksek yer ise Türkiye'dir. Enerji ihraç eder konumda olan ülkeler olarak ise doğal kaynak zengini Rusya ve Güney Afrika görünmektedir. Diğer taraftan Ar-Ge harcamaları bakımından, ülkelerin Ar-Ge'ye önem verip vermedikleri ulusal gelirlerinden ayırdıkları paylara göre belirlenmektedir. Dünyaca kabul gören Ar-Ge'ye ayrılan harcamaların eşik değeri GSYİH'nın yüzde 1'i kadardır. Gelişmiş ülkeler GSYİH'nın yüzde 2'sinden fazla bir pay ayırmaktadırlar (Yücel, 1997: 15; Arıoğlu ve Girgin, 2001). Bu bakımdan Ar-Ge'ye en çok önem veren ülke Çin olarak görünmekteyken, yüzde 1 eşik değerinin altındaki ülkeler ise, Türkiye, Hindistan ve Güney Afrika'dır (WDI, 2014).

Tablo 7.'de yukarıda ifade edilen tüm makroekonomik değişkenlerin (↑ en yüksek değer ve ↓ en az değer) özet sunumu gösterilmektedir.

Tablo 7. Makroekonomik Göstergelerin Özeti (2012 verileri)

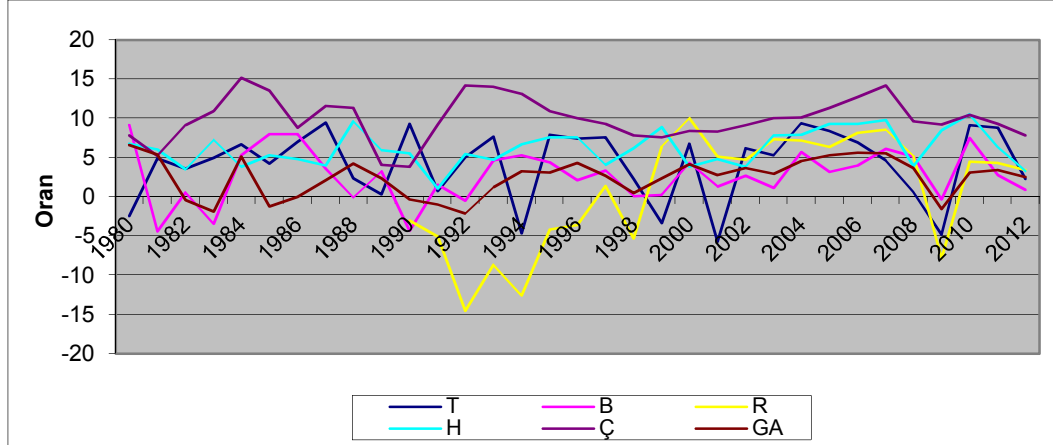
Ülke/ Değişken	Türkiye	Brezilya	Rusya	Hindistan	Çin	G.Afrika
Nüfus					↑	↓
Yüzölçüm	↓		↑			
Tarımsal Alan	↓				↑	
GSYİH					↑	↓
KBGSYİH			↑	↓		
Büyüme Oranı		↓			↑	
İşsizlik				↓		↑
Enflasyon				↑	↓	
Reel Faiz		↑	↓			
Tasarruflar					↑	↓
Tüketim	↑				↓	
Yatırım		↓			↑	
Ar-Ge				↓	↑	
İhracat		↓	↑	↑		
İthalat	↑	↓				
Toplam Dış T.		↓				↑
Dış Borç	↑				↓	
Cari Açık	↑				↓	
DYY		↑				↓
GINI				↓		↑
Enerji İth.	↑	↓				
Akaryakıt İth.		↓		↑		
Para Arzı		↓			↑	

Kaynak: WDI, 2014. (Yazarlar tarafından derlenmiştir)

Bir ekonominin belli bir dönemdeki başarısının ölçülmesinde, en önemli göstergeler olarak ekonomik büyüme hızı, işsizlik oranları ve enflasyon oranları temel kıstas olarak alınmaktadır. Günlük hayatta yakından takip edilen bu değişkenler, vatandaşlar tarafından üzerinde en çok konuşulan göstergeler niteliğinde olduğu gibi, siyasal iktidarın başarısının da en önemli göstergeleri niteliğindedir.

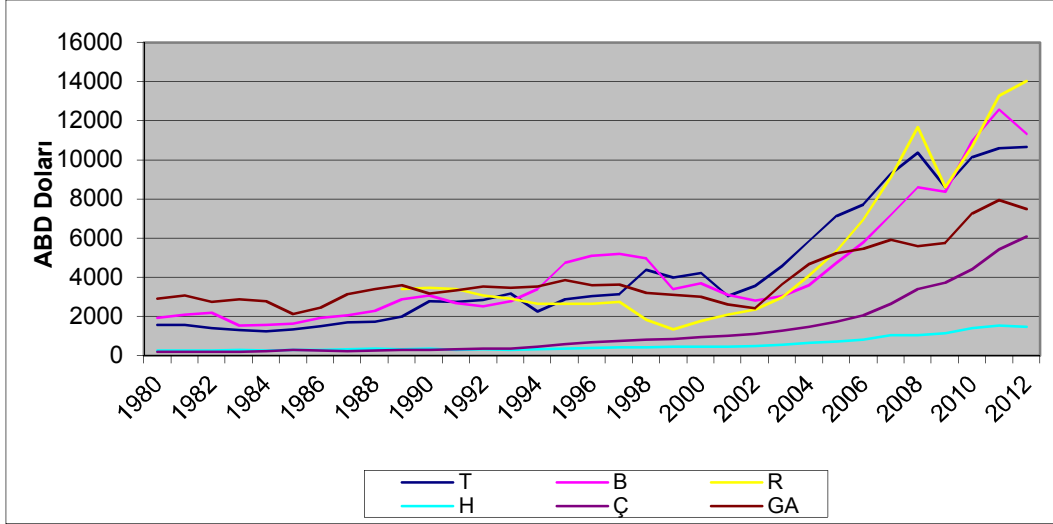
Aşağıdaki şekillerde (zaman serisi grafiklerinde) yer alan ülkeler, ülkelerin baş harfleri kullanılarak kısaltılmışlardır. T (Türkiye), B (Brezilya), R (Rusya), H (Hindistan), Ç (Çin) ve GA (Güney Afrika) şeklinde sıralanmışlardır. Makroekonomik göstergeler denildiğinde ilk akla gelen önemli değişkenler olarak büyüme oranları (%) kişi başına GSYİH (\$) değerleri, enflasyon oranları (%) işsizlik oranları (%), hoşnutsuzluk endeksi (%), tasarruf oranları (GSYİH oranları) cari işlemler hesabı (GSYİH oranları) ile dış borçlanma (GSYİH oranları) aşağıda gösterilmektedir:

Ekonomik Büyüme

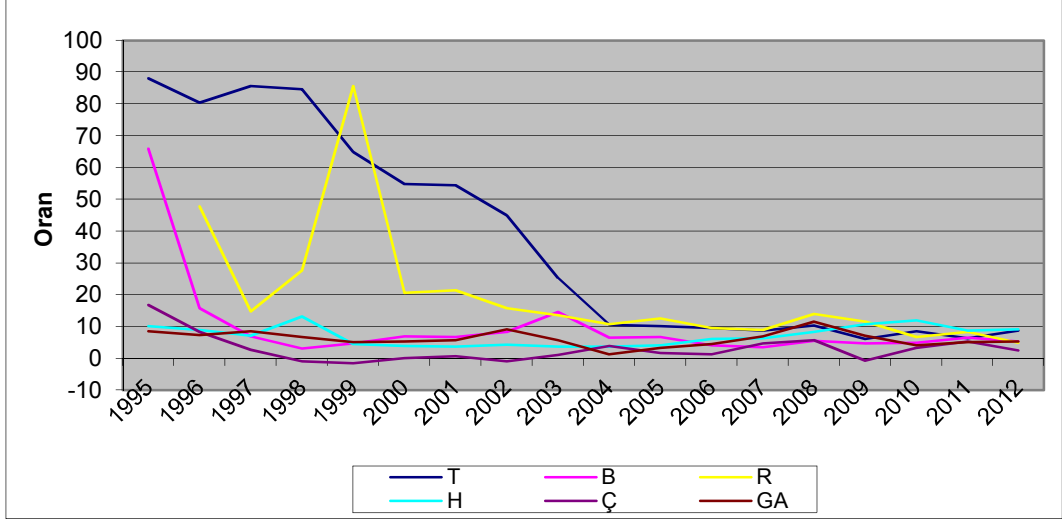
Şekil 1. Büyüme Oranları

Şekil 1.'de altı ülkenin ekonomik büyüme oranları değerlendirildiğinde, ilk göze çarpan şeyin, Hindistan ve Çin'de hiç negatif büyüme değerlerinin olmamasıdır. Diğer taraftan Çin başta olmak üzere Hindistan'da oldukça yüksek sayılabilecek büyüme rakamlarına ulaşıldığı görünmektedir. Güney Afrika'da ise nadiren ekonomik küçülme oranlarına rastlanılmaktadır. Örneğin son yirmi yılda sadece 2009 yılında negatif büyüme yaşanmıştır. Diğer taraftan, Türkiye Brezilya ve Rusya benzer ekonomik büyüme serilerine sahiplerdir. Her ne kadar özellikle son dönemde Brezilya ve Rusya'da işler olumlu seyrinde ilerlese de, Türkiye'de istikrarsız büyüme rakamları hala gündemi meşgul etmektedir. Rusya'nın uzunca bir süre (1990-1998 dönemi) negatif büyüme yaşaması ekonomik politika değişikliklerinden kaynaklanmaktadır.

Kişi Başına Gelir**Şekil 2.** Kişi Başına GSYİH

Şekil 2. T-BRICS ekonomilerini Kişi Başına GSYİH değerleri üzerinden bir karşılaştırma yapmaktadır. Kişi Başına GSYİH, GSYİH değerlerinden daha fazla bilgi barındırmaktadır ve ekonomik refahın en önemli göstergesi konumundadır. Özellikle uluslar arası karşılaştırmalarda kullanılan ve genellikle de ABD Doları cinsinden ifade edilen bir değişkendir. GSYİH'nın ülke nüfusuna bölünmesi yoluyla elde edilmektedir. Şekil 2.'den anlaşıldığı üzere, Hindistan Kişi Başına Gelirin ve refah düzeyinin en düşük olduğu; Rusya ise aynı değişken için gelirin en yüksek olduğu ülke konumundadır. Veri ülke grubu içerisinde, gerek doğal kaynaklarının zenginliği, gerekse özellikle piyasa ekonomisine geçişten sonraki yapısal dönüşüm Rusya'yı gelir göstergesi bakımından ön plana çıkartmaktadır.

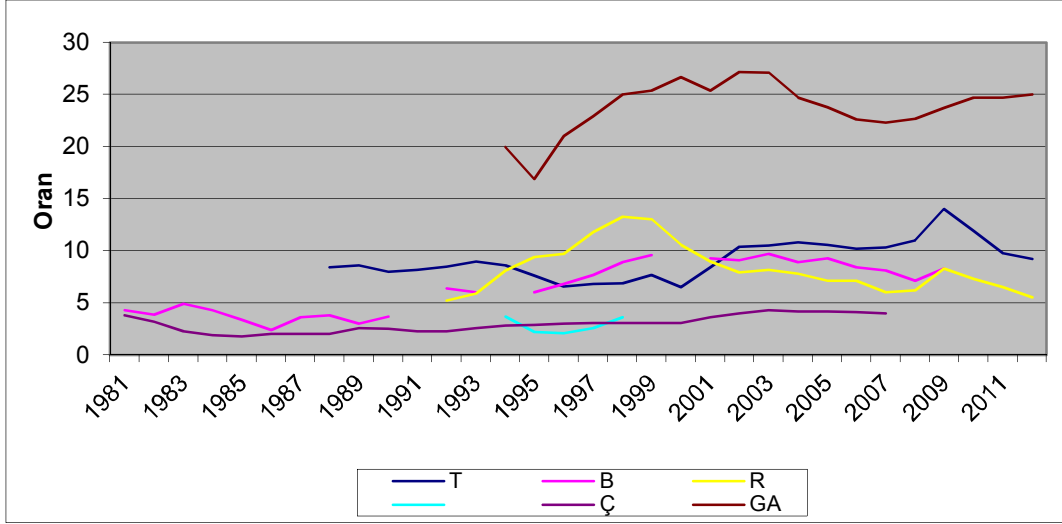
Enflasyon

Şekil 3. Enflasyon Oranları

Enflasyon oranları bakımından değerlendirme yapıldığında ise, özellikle son yıllarda tüm ekonomilerde enflasyon oranlarının yüzde 10 seviyesinin altında olduğu görülmektedir. Diğer taraftan 2012 göstergesine göre, en düşük enflasyon oranının Çin, en yüksek enflasyon oranının ise Türkiye’de olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada 1980’den günümüze bir zaman serisi profili yansıtılmak istenmektedir. Fakat enflasyon oranları söz konusu olduğunda özellikle Brezilya ve Rusya başta olmak üzere, daha önceki yıllarda çok yüksek enflasyon oranları var olduğundan, şeklin daha açık görülebilebilmesi açısından bu gösterge daha dar tutulmuştur.

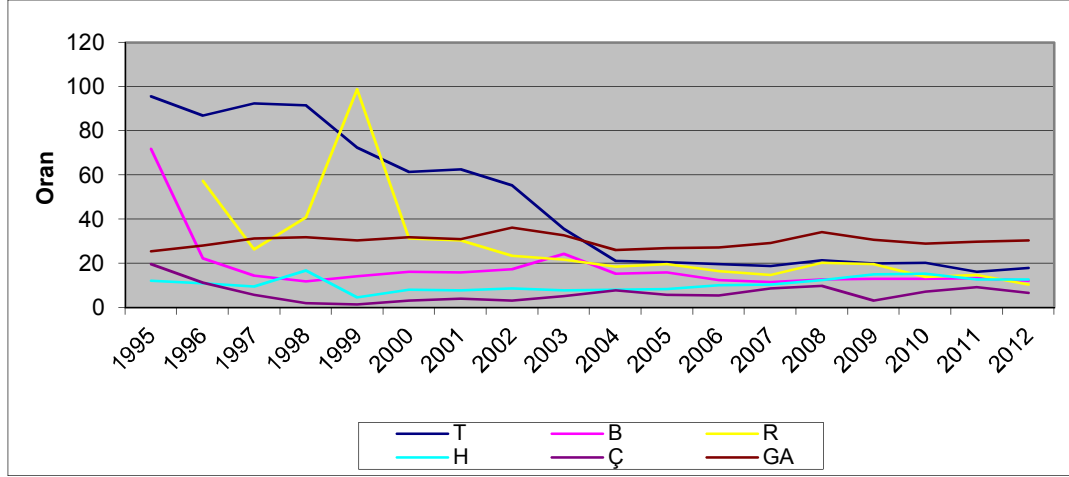
İşsizlik

Şekil 4. İşsizlik Oranları

Şekil 4. en önemli makroekonomik göstergelerden birisi olan işsizlik oranlarını 1981-2012 aralığı için göstermektedir. Bazı ülkelerin son yıllar için istatistiklerine ulaşamamakla birlikte, en yüksek işsizlik oranının Güney Afrika'da olduğu daha sonra ise Türkiye'nin olduğu anlaşılmaktadır. Hindistan başta olmak üzere Çin'de işsizlik oranları oldukça düşmüş, Rusya ve Brezilya'da ise düşme eğilimi kazanmaya başlamıştır.

Hoşnutsuzluk İndeksi

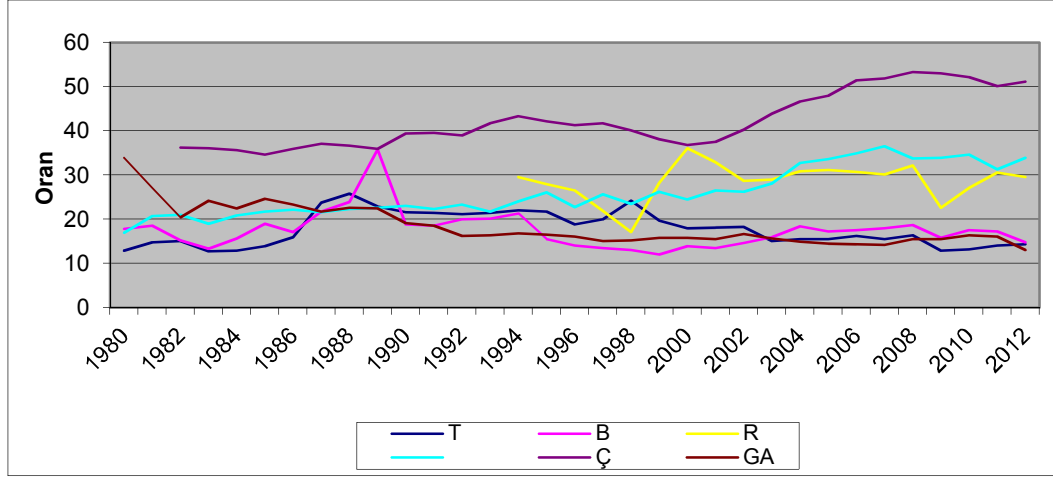

Şekil 5. Hoşnutsuzluk Endeksi

Kısa dönemde ülke vatandaşlarının en çok önem verdiği göstergelerden ikisi enflasyon ve işsizlik oranlarıdır. Çünkü enflasyon ve işsizlik göstergelerinin olumsuzlukları toplumda hemen hissedilebilmektedir. Dolayısıyla bir ekonomideki makroekonomik performans bu iki değişkene birlikte bakılarak daha sağlıklı bir değerlendirme yapılabilir. Enflasyon ve işsizlik oranlarının toplamı, hoşnutsuzluk endeksini vermektedir. Endeksin değeri yükseldiği ölçüde toplumda huzursuzluğun ya da ekonomi de karamsarlığa kapılmadan bahsedilebilir (Yıldırım vd, 2006: 21).

Şekil 5.'de hoşnutsuzluk endeksi değerlendirildiğinde, sırasıyla Güney Afrika Türkiye ve Brezilya'da endeks değerinin nispeten yüksek olduğu ortadadır. Dahası, zaman serisi gerilere doğru götürüldüğünde, Brezilya, Rusya ve Türkiye'de endeks değerleri oldukça yüksek seyretmekte hatta bazılarında neredeyse '1000'li rakamlara yaklaşmaktadır. Yüksek değerlerde olmasının katkısı enflasyon oranlarındaki yüksekliklerden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, Brezilya başta olmak üzere Türkiye ekonomisinde de ciddi bir iyileşme hareketinden bahsedilebilmektedir.

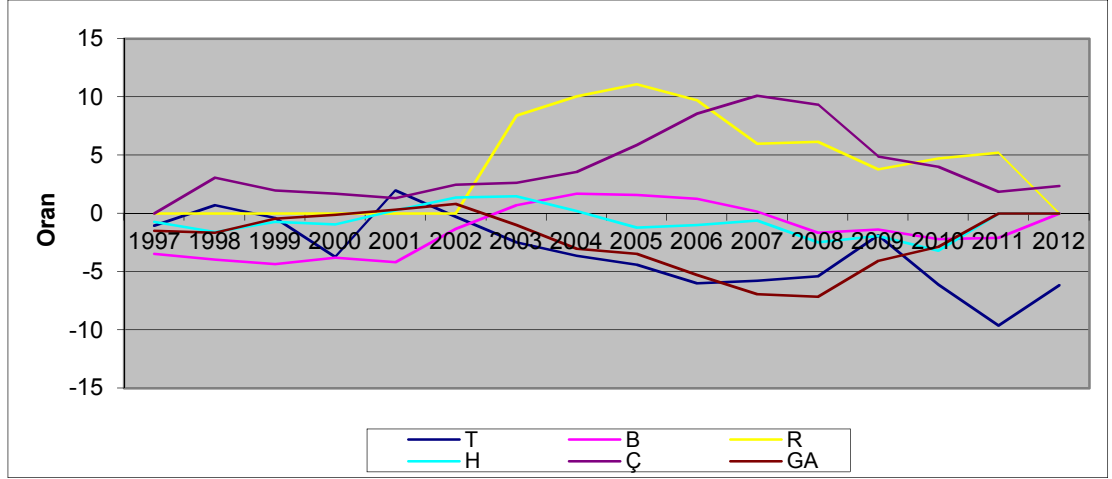
Tasarruflar

Şekil 6. Tasarruflar /GSYİH

Tasarruflar bir ekonomide yatırımlara yönlendirilecek fonların oluşturulması bakımından oldukça önem arz etmektedir. Bu bağlamda Çin'in Tasarruf/GSYİH oranı son yıllarda yüzde 50'nin üzerinde seyretmektedir. Hindistan ve Rusya'da da tasarruf oranlarının oldukça yüksek olduğu görünmektedir. Türkiye Brezilya ve Güney Afrika'da ise tasarrufların düşüklüğü ön plana çıkmaktadır.

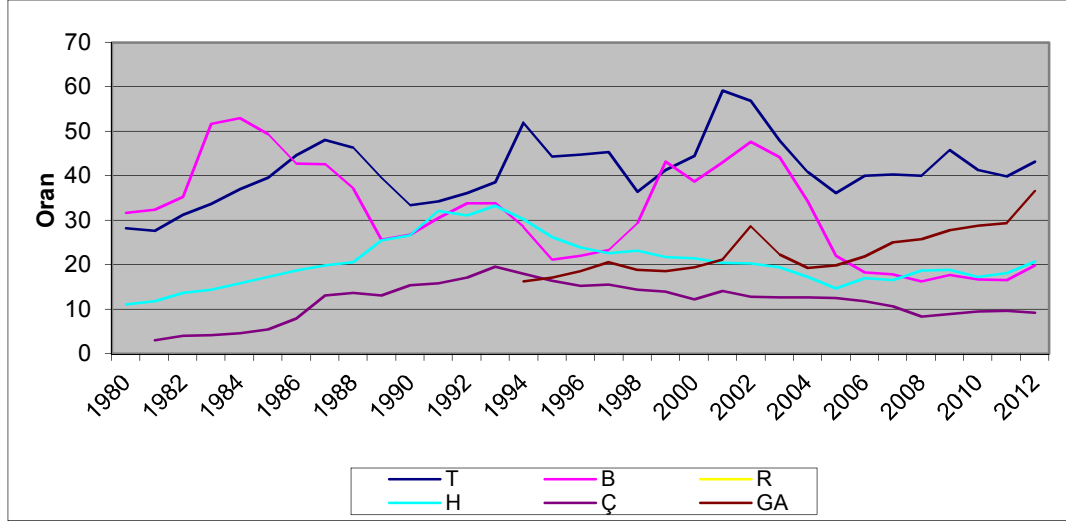
Cari İşlemler Hesabı

Şekil 7. Cari İşlemler Hesabı /GSYİH

Tasarrufların yetersizliği yatırımların yapılabilmesi için dış kaynak kullanımını zorunlu hale getirmektedir. Düşük tasarruflar cari açıkları arttıran önemli faktörlerin başında gelmektedir. Bu bakımdan cari işlemler dengesi değerlendirildiğinde, Şekil 7. özellikle son yıllarda Türkiye'nin cari açık sorununun olduğunu göstermektedir. Diğer yandan Çin ve Rusya'nın cari işlemler fazlası ise oldukça yüksek oranda seyretmektedir.

Dış Borçlar

Şekil 8. Dış Borçlar/GSYİH

Dış borçluluk oranları bakımından Şekil 8. veri ülkeler arasında en fazla oranın Türkiye olduğunu göstermektedir. Bu durum ülke karşılaştırmaları açısından Türkiye için olumsuz bir gösterge niteliğindedir. Çünkü, yüksek borçlanma ve borcu geri ödeme sürecinde ekonomik yapıda ciddi sorunlar yaşanabilmektedir.

SONUÇ

T-BRICS ülkeleri arasında en fazla nüfusa sahip olan ülke olarak Çin görünmektedir. Topraklarının çokluğu bakımından Rusya ilk sırada yer alırken tarımsal arazi bakımından ise Çin'in en büyük paya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Çok fazla nüfus barındırdığı için çok yüksek gelir rakamlarına sahip olan ülke yine Çin olarak karşımıza çıkarken, daha iyi bir refah ölçütü olan kişi başına GSYİH rakamları değerlendirildiğinde ise Rusya ön plana çıkmaktadır. Ekonomik büyüme bakımından ise, diğer ülkelere göre çok yüksek büyüme oranlarını yakalayan ekonomiler ise yine Çin ve Brezilya olarak karşımıza çıkmaktadır. Dahası son yirmi yıllık süreçte bu ülkeler hiç negatif büyüme yaşamamışlardır.

Ciddi makroekonomik problemlerden en önemlileri olarak adlandırılan işsizlik ve enflasyon rakamları değerlendirildiğinde ise, Türkiye'nin yerinin iyi olmadığı fark edilmektedir. En yüksek işsizlik oranı Güney Afrika'da, en yüksek enflasyon oranı ise Hindistan'da olduğu görülmektedir. Enflasyon ve işsizlik oranlarının toplamından oluşan hoşnutsuzluk endeksine göre ise, özellikle geçmişte çok kötü performans sergileyen Türkiye, Brezilya ve Rusya gibi ekonomilerin ciddi bir düzelmeye sürecine girdiği gözlenmektedir. Güney Afrika hoşnutsuzluk endeksi bakımından en yüksek değere sahip olan ülkedir. Reel faizlerin en yüksek olduğu ülke ise Brezilya'dır. Tasarruf ve yatırım oranlarının en yüksek olduğu ülke Çin iken, tüketim oranlarının en yüksek olduğu ekonomi ise Türkiye'dir.

Bilim ve teknoloji politikalarına verilen önem, ülkelerin gelişmelerine verdikleri önemle bir tutulmaktadır. Bu bağlamda Ar-Ge harcamalarının en yüksek olduğu ülke Çin olarak karşımıza çıkmaktadır. GSYİH içerisinde yüzde 1'in üzerinde bir pay ayrılan ülkede, Ar-Ge harcamaları gelişmiş ülke seviyelerindedir. İhracat ithalat ve toplam dış ticaret rakamlarının da değerlendirilmeye alındığı istatistiklerde en fazla toplam dış ticaret rakamının Güney Afrika ülkesinde olduğu görülmektedir.

Türkiye ithalat- cari açıklar- dış borçlanma gibi göstergelerde yine üst sıralarda yer almaktadır. Hem dış borç oranlarında ve hem de cari işlerler açığı söz konusu iken en fazla değerler Türkiye'nindir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını en fazla çeken iki ülke ise sırasıyla Brezilya ve Çin'dir. Gelir dağılımının en adil olduğu ülke Hindistan olarak görünürken, bu ülke akaryakıt ithalinde de baş sırada bulunmaktadır. Enerji ithalatında ise en yüksek ithalat rakamlarına sahip olan ekonomi olarak Türkiye görünmektedir.

Yukarıda tartışılan istatistiki veriler ışığında, Türkiye'nin yüksek oranda değerler aldığı makroekonomik göstergelerin; işsizlik, enflasyon, yüksek tüketim, dış borçlanma, cari işlemler açıkları ve enerji ithalatı değişkenlerinden oluştuğu ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin gelişmiş ülkelerin ve hızlı gelişme gösterebilen ülke gruplarının içerisinde yer alabilmesi için özellikle bu olumsuz makroekonomik göstergelerini düzeltmesi gerekmektedir. Dolayısıyla önce BRIC olarak adlandırılan ve daha sonra BRICS adına alarak genişleyen bu gruba Türkiye'yi de dahil etme düşüncesi, Türkiye'nin kötü performans sergileyen bu makro ekonomik göstergelerini düzeltmesi ile gerçekleştirilecek bir durum olarak görülebilir.

Bu düzelmeye süreci kendi kendine iyileşebilen bir sürecin de başlangıcı olabilecektir. Şöyle ki, Türkiye Ar-Ge harcamalarına daha çok önem verdiği; yüksek tüketim oranlarını düşürmeye başladığında, muhtemelen ithalatını da daraltabilecek, enerjiye bağımlılık problemini çözebildiği takdirde ise, bütün bunlar dış borçlanmayı ve cari işlemler açıklarını olumlu yönde etkileyebilecek ve hatta maliyetlerdeki azalmalardan kaynaklanan bir enflasyon

düşmesine de katkı sağlayabilecektir. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen olumsuz göstergeler, olumluya çevrilebildiğinde Türkiye artık daha gelişmiş ülke gruplarıyla anılmaya başlayabilecektir.

KAYNAKLAR

- Arıoğlu, E. ve Girgin, C., (2001), “Ar-Ge Göstergeleri Üzerinde Uluslar arası Karşılaştırmalı İstatistiksel Bir İnceleme”, İktisat, İşletme ve Finans, 16 (201), ss. 169-188.
- Goldman Sachs (2001), “Building Better Global Economic BRICs”, written by Jim O’Neill, Global Economics Paper No: 66, 30th November 2001, <http://www.goldmansachs.com/our-thinking/topics/brics/brics-reports-pdfs/build-better-brics.pdf>, (Erişim: 20.09.2012).
- Goldman Sachs (2003), “Dreaming With BRICs: The Path to 2050”, written by Dominic Wilson and Roopa Purushothaman, Global Economics Paper No: 99, 1st October <http://www.goldmansachs.com/our-thinking/topics/brics/brics-reports-pdfs/brics-dream.pdf>, (Erişim: 20.09.2012).
- Haibin, N., (2012), “BRICS in Global Governance, a Progressive Force?”, Dialogue on Globalization, Friedrich Ebert Stiftung, FES NEW YORK, April 2012, <http://library.fes.de/pdf-files/iez/global/09048.pdf>, (Erişim: 01.09.2012).
- http- 1. Brezilya Ekonomisi Üzerine <http://www.akademikbakis.org/eskisite/30/20.pdf>, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 2. Rusya Ekonomisi Üzerine, http://www.aia-istanbul.org/files/bilgi/bankasi/pazarlar/ulkeler/russia_ulkeraporu.pdf, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 3. Rusya Ekonomisi Üzerine, <http://www.nuveforum.net/1734-genel-kultur-r/69074-rusya-tarihi-ekonomisi/>, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 4. Rusya Ekonomisi Üzerine, http://www.aia-istanbul.org/files/bilgi/bankasi/pazarlar/ulkeler/russia_ulkeraporu.pdf, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 5. Rusya Ekonomisi Üzerine, <http://haberler.com/2013-yili-rusya-ve-turk-cumhuriyetleri-ekonomisi-5472737-haberi/>, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 6. Hindistan Ekonomisi Üzerine, <http://www.mfa.gov.tr/hindistan-ekonomisi.tr.mfa>, (30.06.2014).
- http- 7. Çin Ekonomisi Üzerine, <http://www.econstor.eu/bitstream/10419/81693/1/726109398.pdf>, (Erişim: 30.06.2014).
- http- 8. Güney Afrika Ekonomisi Üzerine www.musavirlikler.gov.tr, (Erişim: 30.06.2014).
- Hult, T., (2009), “The BRIC Countiers”, globalEDGE Business Review, Volume 3, Number 4, pp.1-2, <http://globaledge.msu.edu/content/gbr/gBR3-4.pdf>, (Erişim: 20.09.2012).
- IMF (International Monetary Found), (2012a), Country Information, <http://www.imf.org/external/country/index.htm>, (Erişim: 15.10.2012).
- IMF (International Monetary Found), (2012b), Download entire World Economic Outlook Database, April 2012, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/01/weodata/download.aspx>, (Erişim: 10.10.2012).

- Moura, G. ve Fonseca Guimarães de (2012), “BRICS”, Ambassador of Brazil to Slovenia Roundtable EU and BRICS Academy of Active Citizenship and Entrepreneurship, 13 May 2012, <http://mrezaidej.si/wp-content/uploads/2012/05/BRICS-Presentation->, (Erişim: 05.09.2012).
- Narin, M. ve Kutluay, D., (2013), “Değişen Kresel Ekonomik Dzen: BRIC, 3G ve N-11 lkeleri”, Dosya, Ankara Sanayi Odası Yayını, ss. 30-50, Ocak/şubat,<http://www.aso.org.tr/b2b/asobilgi/sayilar/dosyaocaksubat2013.pdf>, (28/05/2014).
- WB (World Bank), (2012), World Development Indicators, <http://data.worldbank.org/sites/default/files/wdi-2012-ebook.pdf>, (Erişim:10.10.2012).
- WDI (World Development Indicator), (2014), Dünya Bakası İstatistikleri, <http://databank.worldbank.org/data/views/variableSelection/selectvariables.aspx?source=world-development-indicators>, (Erişim:07.07.2014).
- WTO (World Trade Organization), (2010), Trade Profiles, <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=BR,C,N,IN,RU,ZA>, (Erişim:10.10.2012).
- WTO (World Trade Organization), (2010), Trade Profiles, <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=BR,C,N,IN,RU,ZA>, (Erişim:10.10.2012).
- Yıldırım, K., Karaman, D. ve Tařdemir, M., (2006), Makroekonomi, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Yücel, İ. H. (1997), “Bilgi Teknoloji Politikaları ve 21.Yüzyılın Toplumu”, DPT, Ankara, <http://ekutup.dpt.gov.tr/bilim/yucelih/biltek.html>, (Erişim: 29/07/2010).

AĞIR, YILDIRIM; Türkiye ile BRICS Ekonomilerinin Makroekonomik Performans...